

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt' roka... 1 " --- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Kresťanská ľudová strana a svetová vojna.

Od prvého okamženia vypuknutia svetovej vojny zanikly u nás všetky politické neporozumenia a spory bo každá politická strana, ba i celé obecnstvo krajiny, všetky sily svoje s mimoriadnou oduševnenosťou spojily jedine k obrane ohrozovanej vlasti a k prísnemu porátaniu sa s našimi nepriateľmi.

V bojoch za vieru, kráľa a vlasť vydatne súčasťnuje sa i kresťanská ľudová strana. Robí to za príkladom blahej pamäti jej zakladateľa. Gróf Ferdinand Zichy, zastavu kresťanskej ľudovej strany ozdobil heslom: «všetko za vieru, kráľa a vlasť.» Toto heslo počas dlhého jej trvania vždy uskutočňovala kresťanská ľudová strana a uskutočňuje ho aj v prítomných preťažkých časoch. Robí to v tom povedomí, že naše sväté náboženstvo, náš slávne panujúci staručký kráľ a naša drahá vlasť nemajú vzteklejších nepriateľov ako im je Rus s jeho bezbožnými zákerníkymi spojencami.

Že Rus za vláštnu úlohu svojho jestvovania považuje vykynozenie rímskeho katolíckeho náboženstva, to dokázal v Poľsku, kde na stotísice viere oddaných katolíkov, chlapov, ženy, starcov, mladíkov, panny a deti vraždil len preto, že sú katolíci. Tento od pôrodu falšný a zákernícky Rus od dávna už pracuje na tom, aby rozdrobil rakúsko-uhorskú monarchiu a k tomuto cieľu spojil sa s bezbožným Francúzom, s Angličanom najväčším to úžerníkom sveta a so srbskými komitáčmi a kráľovrahmi. Rus, Francúz a Angličan sú spojenci

a protektori Srbov, ktorí najprv zverským spôsobom zavraždili svojho vlastného kráľa a na Rusov rozkaz zavraždili aj nášeho následníka trónu, arciknieža Franca Ferdinanda.

Rus v hlúpej jeho namyslenosti nazdával sa, že s jeho kozákmi za niekoľko dní príde do Viedne a do Berlina; srbskí komitáči zas svojho kráľoviča Šašu a bláznivého princa Ďorđa, už videli prechádzať sa po Budapešti. Tak aspoň písaly o tom ruské a srbské noviny a priatelia srbských vrahov, otvorene a pokradomky tešili sa tomu nielen u nás, lež zvlášte za širokým morom.

V bojoch proti úhlavným nepriateľom nášeho náboženstva, kráľa a našej vlasti činne a udatne súčasťnuje sa kresťanská ľudová strana.

Skutočný vnútorný tajný radca predseda kresťanskej ľudovej strany gróf Aladar Zichy ako hlavný poverený krajinského Červeného Kríža na železničných staniách hlavného mesta takmer vo dne i v noci pracuje okolo prijímania a ubytovania ranených hrdinov.

Geora Szmrecsányi, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany ako hlavný poverený krajinského Červeného Kríža od vypuknutia vojny neunavenú činnosť prevádza na južnom bojišti.

Karol Husár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany tiež ako poverený krajinského Červeného Kríža od začiatku vojny stále účinkuje v Szatmári.

Gróf Béla Seeher Toszt a Ján Bartos, krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany dobrovoľne vstúpili do služby obrany vlasti a účinkujú na bojištách.

Julius Jánoky-Madocsányi, všestranne pochválne známy člen a bývalý vyslanec kresťanskej ľudovej strany neunavene pracuje v zpravodajnej kancelárii krajinského Červeného Kríža.

Štefan Sipos, člen kresťanskej ľudovej strany a tajomník Katolickej ľudovej jednoty neunavene vede katolícku karitatívnu pohybu k napomáhaniu ranených a rodín narukovaných vojakov.

Béla Landauer, člen kresťanskej ľudovej strany ako vojenský zpravodajca účinkuje na bojištiach v Haliči a v Srbsku.

Stredisko kresťanskej ľudovej strany zas zriedkavou obetivosťou stará sa o duševný pokrm hrdinských ranených a nešanujúc veľké útraty svoje časopisy zdarma posielala nasledujúcim vojenským nemocniciam: Bregenz 5 Alkotm., 10 Kresť. a 10 Christl. Volksbl. — Hulkin 6 Alkotm., 6 Kresť., 6 Christl. Volksbl. — Kremisir 5 Alkotm. — Mostar 5 Alkotm. — Mühldorf 1 Alkotm. — Olomúc 24 Alkotm., 18 Kresť. a 18 Chr. Volksbl. — Pancsova 1 Alkotm. — Salzburg 2 Alkotm. — Szeged 1 Alkotm. — Ullendorf 2 Alkotm. — Wiener Neustadt 2 Alk. — Miskolcz 5 Kresť., 5 Christl. Volksbl. — Aszód 1 Népujság, 1 Alkotm., 1 Kresť., 1 Chr. Volksbl. — Baden 10 Népujság, 4 Alkotm. — Brandwein 10 Népujság, 4 Alkotm. — Brno 30 Népujság, 15 Alkotm. — Budapest 320 Népujság, 170 Alkotm., 155 Kresť., 162 Chr. Volksbl. — Budweis 20 Népujság, 3 Alkotm., 20 Chr. Volksbl. — Domony 1 Népujság, 1 Alkotm., 1 Kresť., 1 Christl. Volksbl. — Derwent (Bosna) 20 Népujság, 10 Alkotm. — Eggenberg 3 Népujság, 2 Alkotm. — Eger 2 Népujság, 2 Alk. — Göding 10 Népujság, 2 Alkotm., 2 Kresť., 2 Chr. Volksbl. — Gödöllő 5 Népujság, 10 Alkotm. — Iglau 10 Népujság, 4 Alkotm. — Innsbruck 20 Népujság, 10 Alkotm. — Kandia (Karintia) 3 Népujság, 1 Alkotm., 3 Kresť. — Königrätz 1 Népujság, 1 Alkotm. — Krakov 20 Népujság, 7 Alkotm., 10 Kresť., 10 Christl. Volksbl. — Krems 5 Népujság, 3 Alkotm., 5 Kresť., 5 Chr. Volksbl. — Kutteneberg 5 Népujság, 2 Alk. — Laibach 10 Népujság, 4 Alkotm. — Linz 43 Népujság, 10 Alkotm., 11 Kresť., 12 Christl. Volksbl. — Magyaróvár 3 Népujság, 2 Kresť., 2 Christl. Volksbl. — Mähr. Ostrau 5 Népu., 3 Alkotm. — Nyitra 5 Népu., 2 Alkotm., 5

Kresť., 5 Christl. Volksbl. — Pardubic 5 Népu., 2 Alkotm., 5 Kresť., 5 Christl. Volksbl. — Pest-ujhely 5 Népu., 4 Alkotm., 4 Chr. Volksbl. — Pilsen 15 Népu., 2 Alkotm. — Poln. Ostrau 3 Népu., 2 Alkotm. — Prachtitz 3 Népu., 2 Alk. — Praha 13 Népu., 6 Alkotm. — Reichenberg 5 Népu., 2 Alkotm. — St. Gabriel 5 Népu., 2 Alkotm. — Travnik 5 Népu., 2 Alkotm., 5 Kresť., 5 Chr. Volksbl. — Troppau 20 Népu., 21 Alk., 20 Kresť., 20 Chr. Volksbl. — Urfar 10 Népu., 4 Alkotm., 2 Kresť., 2 Chr. Volksbl. — Wels 10 Népu., 5 Alkotm., 5 Kresť., 10 Chr. Volksbl. — Viedeň 402 Népu., 92 Alkotm., 96 Kresť., 143 Chr. Volksbl. — Witkovitz 2 Népu., 2 Alk. — Znaim 10 Népu., 2 Alkotm.

Z tohoto výkazu presvedčiť sa môže každý nepredpojatý občan, že kresťanská ľudová strana aj v týchto preťažkých časoch neunavene zaujíma sa hrdinských synov nášho ľudu a preto v každom ohľade hodná je vydanej podpory kresťanského obyvateľstva krajiny.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Veľké ztráty Rusov v Haliči.

(Úradná zpráva. Vydaná 1. novembra.)

V Ruskom Poľsku bitka stojí. V bitkách pozdĺž rieky San **Rusi mali veľké ztráty zvlášte pri Rozvadove**, kde sme zajali 400 Rusov a ukoristili sme 3 strojové pušky.

Od Starého Sambora na juh jedna naša čata tiež zajala 400 Rusov. Na tomto území a od Turky na severovýchod **naše útočenie pokročilo.**

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše motorové batterie v Haliči.

Naše silné 30 a pol centimetrové kanóny, ktoré v Belgicku a Francúzsku s takým veľkým výsledkom účinkovali, teraz v Haliči pracujú proti Rusom. Pred niekoľkými dňami pred Jaroslavou vyhnali nepriateľa zpoza jeho betonových šiancov. Naši honvédske delostrelci o strašnom účinku nábojov týchto kanónov rozprávajú podivné veci. Hneď prvý výstrel trafil

a na protejšej strane Santu jedna nepriateľská batteria vyletela do povetria. Asi na 300 krokov od pôvodného miesta batterie našli celé hromadu očernených ruských mrtvol. Naše batterie asi 34-krát vystrelily. Dunenie kanónov bolo počuť na diaľku 25 kilometrov. Obyvateľstvo sa domnievalo, že je zemetrasenie.

Stav našej armády je výtečný.

Vojenský zpravodajca viedeňského «Sonn- und Montagszeitung»-u oznamuje:

Stav rakúsko-uhorskej na severe bojujúcej armády je čo možno najlepší. Terajšie polozenie ohľadom ďalších válečných operácií oprávňuje ku najlepším nádejam. Medzičím naše čaty bojovaly, správa armády úplne nahradila válečné prostriedky. Nakoľko sa vojenský zpravodajcovia mohli presvedčiť, Rusi v najviac mestách, ako v Dembici, Rzeszove, Przeworsku a Jaroslave len málo škody narobili. Ruskí zajatci rozprávajú, že v obciach, ktoré Rusi držia ešte obsadené, porúchali len verejné budovy, súkromný majetok ale šetrili.

Cúvanie Rusov z Bukoviny.

Bukurešť, 3. novembra. «Universul» oznamuje z Drohobuju: Tie ruské čaty, ktoré držali obsadenú Bukovinu, cúvly zčiasťky do Haliče, zčiasťky do Novosielice (Bessarábia). Medzi obyvateľstvom Bessarabie panuje veľký strach. Jedna časť obyvateľstva obávajúc sa vtrhnutia nepriateľských čiat už začala utekať na rumunské územie.

Boje v Poľsku a v Haliči.

(Úradná zpráva. Vydaná 3. novembra.)

V Ruskom Poľsku naša válečná sila, keď silnú nepriateľskú armádu prinútila **rozvinúť sa, zastavila bitku na Lysej Gore** tým cieľom, aby pokračovala vo válečných pohyboch nariadených po bojoch pri Ivangorode.

V Haliči polozenie sa nezmenilo. V bitkách svedených v posledné dni od Starého Sambora na juh a od Turky na severovýchod dosiaľ **2500 ruských zajatcov sme odlifrovali.** Včera rano naši husári v údolí Stryju pri Ryb-

níku napadli jedon nepriateľský voj s municiou a **ukoristili početné, delostreleckou municiou naložené vozy.**

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novší ruskí váleční zajatci.

(Úradná zpráva. Vydaná 4. novembra.)

V Ruskom Poľsku nepriateľ pohyby našich čiat včera nemýlil. Jedon náš vojenský sbor z hojov na Lysej Gore vedie so sebou **20 zajatých dôstojníkov a 2200 zajatých vojakov.**

Na haličskom bojovnom fronte pri Podbuži (od Sambora na juh) **vyše 200, dnes rano ale pri Jaroslave 300 Rusov sa poddalo.**

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

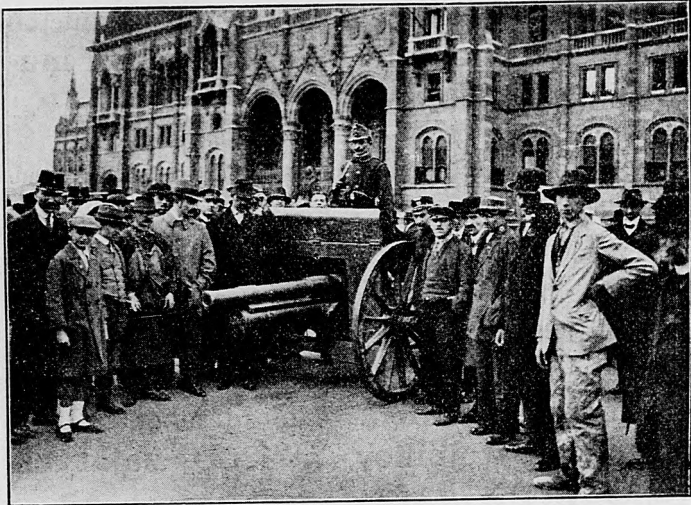
Dedič trónu na bojišti.

«Budapešti Tudóšitó» z hlavného válečného stánu oznamuje:

Dedič trónu arciknieža Karol Franc Jozef hneď po navštívení válečného námorníctva v Póle pospiechal ku čatám, stojacim voči nepriateľovi, aby im odovzdal pozdrav najvyššieho pána zbrannej moci. Cesta arcikniežaťa od pravého krídla po ľavé krídlo frontu pozdĺž rieky San trvala viac dní. Medzitým dedič trónu mal príležitosť krem posícií čiat navštíviť aj veľa vyšších veliteľstiev a z tejto príležitosti dôkladne sa informovať o ich službe a o účinkovaní stravovacích zariadení. Jeden deň meškal v Przemysle, aby navštívil hrdinskú posádku pevnosti a aby si obzrel ochranné diela, ktoré útokom nepriateľa tak skvele odporovali. Na ceste arciknieža použil každú príležitosť, aby dôstojníkov vyznačil oslovením aby sa dôkladne informoval o životných a zdravotníckych pomeroch čiat. Kde strategické okolnosti dovoľovali, následník trónu navštívil celé vojenské sbory, aby im bezprostredne tlumočil pozdrav jeho veličenstva. Na svojej ceste arciknieža navštívil viackrát i nemocnice.

Boje okolo Černovic.

Bukurešť, 5. novembra. Dľa zpráv tunajších časopisov rakúsko-uhorské čaty zdarne odbily rozhorčený útok Rusov na Černovice. Z tejto

Ukoristené ruské kanóny pred parlamentom.

príležitosti hrdinský skutok štyroch uhorských husárov Rusom zapríčinil ťažkú ztratu. Štyria husári totižto uložili míny pod jeden most, ktorý vedie cez rieku Pruth. Keď onedlho šla po moste veľká čata kozákov, most vyletel do povetria a vyše 400 Rusov zahynulo.

Návrat zajatcov.

Spoločné zahraničné ministerstvo sprostredkovaním španielskeho veľvyslanectva viedeňského, s ruskou vládou uzavrelo dohodnutie, v smysle ktorého, dva štáty vzájomne dovoľujú, aby ich štátni občania, vyjmúc dôstojníkov, 17—45-ročných mužov a podozrivých, mohli domov odcestovať. Dľa zprávy španielskeho veľvyslanectva viedeňského, ruská vláda patričným gubernátorom už dala telegrafický rozkaz, aby v Rusku internovaných štátnych občanov Rakúska a Uhorska, na ktorých sa toto dohodnutie poľahuje, domov pustili.

Víťazstvá našich čiat v Haliči.

Úradná zpráva. Vydaná 5. novembra.

Od ústia rieky Vislok, južne naše čaty Rusov, ktorí sa rozložili na západnom brehu Sanu, vybily zo všetkých posícií. Tu sme zajali vyše tisíc Rusov a ukoristili sme strojové pušky.

Podobne ani v údolí Stryju nebol už vstave nepriateľ odolať našim útočeniam. Tu sme zajali 500 Rusov a do

našich rúk dostalo sa jedno oddelenie so strojovými puškami a iný válečný materiál.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Prenasledovanie Rusov v Bukovine.

V Bukovine jedna časť našich čiat od Kúťov v severovýchodnom smere prenasleduje utekajúcich Rusov, kdežto druhý náš vojenský stĺp cez Sniatyn prenasleduje nepriateľa. Že tu boli väčšie boje, toho dôkazom je, že Rusi od Černovic na sever mali vyše 1200 mrtvých a ranených, naše čaty ale zajaly 250 Rusov.

Ztrata Rusov pri Visle.

«Frankfurter Zeitung» oznamuje zo Švajciarska: Petrohradská zpráva hovorí, že dľa soznamu padlých a ranených v bitkách pozdĺž Visly z jednej kaukazskej divízie padlo dvesto dôstojníkov, medzi nimi dvaja generálmajori a a traja plukovníci.

Japonská pomoc Rusom.

Dľa berlinskej zprávy ruskí zajatci rozprávajú, že vraj Rusko dostalo od Japonska 300 ťažkých kruppovských kanónov i s mužstvom; za túto pomoc Rusko prisľúbilo, že severnú, ruskú polovicu ostrova Sachalina prepustí Japonsku.

Vojna proti Srbom a ČernoHORCOM.

Naše čaty zaujali Šabac a Metkovič.

(Úradná zpráva. Vydaná 2. novembra.)

Útočenie našich čiat cez Mačvu **víťazne napreduje**. Nepriateľ, ktorého sme z opevnených pozícií vyhnali, dosiaľ vyvinul len nepatrný odpor. Jedine na severnom kraji Šabacu sme boli prinútení jeho pevne zašiancované posície **útokom zaujať. Aj sám Šabac sme dnes v noci útokom zaujali.**

Naše cez Mačvu napredujúce stĺpy už prekročily železničnú čiaru Šabac—Ljesnica. Naša jazda je nepriateľovi za päťami a už i zajala srbských vojakov.

Našu balkánsku válečnú silu stihla ťažká ztrata: nadporučikovi Sanchezovi, nášmu vojenskému vetroplavcovi jeden nepriateľský náboj,

ktorý i jeho pozorujúceho súdruha poranil, zadal ťažkú ranu. Napriek veľkým boľastiam statnému pilotovi napnutím poslednej sily podarilo sa svoj stroj zaviesť späť na diaľku asi sedemdesiat kilometrov a tam sa hladko spustil na zem. Nadporučík Sanchez včera následkom utrpených rán zomrel. Pred smrťou ešte dostal vojenský zásluhový kríž, ktorý mu jeho veličenstvo telegraficky udelil.

Potiorek,
poľný zbrojmajster.

Zaujatie Šabacu a Metkoviča.

Ujvidék, 3. novembra. Naše čaty, ktoré tieto dni až po Tabanovič postúpily, pokračovali v svojom napredovaní ku Šabacu. Po viackrát obnovených prudkých útokoch naši hrdinskí vojaci s obrovským oduševnením zaujali Šabac.

Druhý vojenský stĺp vtiahol víťazne do Metkoviča.

Srbské sily, ktoré na celej čiare utrpely porážku, teraz cúvajú ku Valjevu.

Rímske časopisy o hynutí Srbska.

Rím, 3. novembra. Tunajšie časopisy na základe z Nišu došlých správ sdeľujú, že Srbsko následkom svojich obrovských ztrát a úplného spotrebovania všetkého válečného materiálu stojí na kraji zkazy a neni schopné ku väčšiemu útočeniu. Srbsko teraz už vôbec nenavstave odporovať na jeho hraniciach stojacej rakúsko-uhorskej armáde. Odstránenie katastrofy Srbska je teraz už nemožné.

Porážka Černohorcov.

Z Cetinja došlé a v talianskych časopisoch uverejnené telegrafické zprávy už uznávajú, že tie černo-horské čaty, ktoré chceli postúpiť ku Sarajevu, naši na celej čiare zbili a že tieto čaty cúvly.

Dľa týchto zprávy v bitke, ktorá trvala za tri dni, zúčastnil sa jeden srbský a dva černo-horské vojenské sbory. Na pravom krídle stáli Srbi. Na prostriedku a na ľavom krídle boli černo-horské sbory pod velením generálov Vukotiča a Martinoviča. Zpočiatku sa Černohorci dosť dobre držali v silnej posícii. Rakúsko-uhorské čaty len pomaly postupovali napred a

velmi sa chránily prenáhleného útočenia. Na tom boly, aby sa prezvedely, ktorá časť srbsko-černo-horského frontu je najslabšia. Konečne so svojimi rezervami napadly prostrednú posíciu Srbov a Černohorcov. Generál Vukotič za istý čas odporoval, ale konečne predsa len vydal rozkaz, že sa treba utiahnúť do zadnejších posícií. V tejto bitke aj traja srbskí a černo-horskí generáli boli ranení.

Vukotičova armáda bola by sa mohla utiahnúť na sever alebo na západ ku Goražde, ale generál predsa držal za najlepšie, aby cez Drinu tiahol na srbské územie, aby mu cestu cúvania naši úplne nezasekli. Aj generál Martinovič cúvol, ale najprv kryl cúvanie Vukotičovho vojenského sboru.

II. srbskú armádu porazili sme na hlavu.

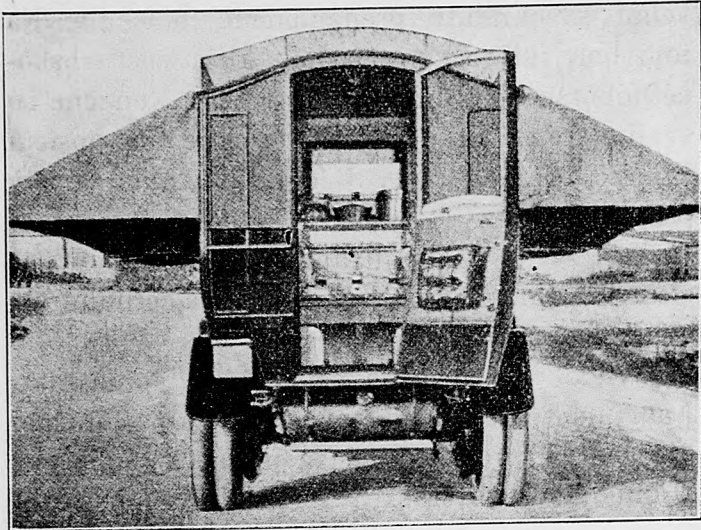
Úradná zpráva. Vydaná 3. novembra.

Náš zdar, ktorý sme v Mačve docielili, len teraz možno úplne prehliadnuť. Zo štyroch-päť divízií pozostávajúca II. armáda generála Štefana Štepanoviča, ktorá tam stála v boji, len tak sa mohla vyslobodiť z jej ohrožovaného polohy, že o zlom-krk reterirovala a zanechala všetky svoje zásoby a trén, medzi čím zajali sme aj početných vojakov.

Nepriateľ bez toho, že by vo svojich vopred zhotovených zadných posíciách bol vyvinul novší odpor, jednostajne cúval na vrškovatý vidiek, rozprestierajúci sa od Šabacu na juh a húževnatý, ale marný odpor vyvinul len ešte pri Šabaci, ktoré mesto

Táborská sv. omša našich čiat na ruskom území.

Táborská kuchyňa ruského cára.

naše hrdinské čaty v noci s 1. na 2. novembra útokom zaujaly.

Potiorek,
poľný zbojmajster.

Po bojoch pozdlž Sávy.

Z Mitrovica oznamujú, že cez Raču previezli 1343 srbských zajatcov zčiasťky do Uhorska, zčiasťky do Rakúska. Spolu so zajatcami viezli aj 600 pušiek a 4 strojové pušky, ktoré naši ukoristili od Srbov. Naši zdravotnícki vojaci v jednom zákope našli mrtvolu jedného srbského generála a jedného srbského plukovníka.

Do Mitrovica prišiel chýr, že na okolí Sávy naše čaty zajaly dva srbské bataillonny.

Veľký výbuch pri Belehrade.

V pondelok večer od Belehradu bolo počuť do Pančovy obrovský výbuch. Aj voda rieky Temeš sa pohla. Nevedno, čo vybušilo, ale z toho, že po prvom silnom výbuchu bolo počuť i viac menších výbuchov, uzatvárajú, že v Belehrade vyletel do povetria niektorý sklad na pušný prach.

Ztraty srbsko-černohorských čiat.

Černohorský vojenský zpravodajca talianskeho časopisu «Corriere della Sera» píše, že srbské a černohorské čaty v poslednej trojdňovej bitke pre všeobecný prudký útok rakúsko-uhorských čiat prinútené boli dať sa na útek. Černohorská armáda, ktorej veliteľia boli gene-

ráli Vučetič a Martinovič, utrpela veľké ztraty. Z Černohorhov 720 chlapov padlo, medzi nimi aj traja generáli.

Železničná premávka v Bosne.

Ponevác naši chrabří junáci Srbov vyhnali z Bosny, na všetkých bosenských staniách začala sa riadna železničná premávka. Nákladné a osobné vlaky už všade riadne chodia.

Novšie útočenie našich čiat v Srbsku.

(Úradná zpráva. Prišla 4. novembra.)

Naše čaty počas svojho ďalšieho napredovania od Šabacu na juh a na juhozápad naďabily znova na nepriateľa. Naskutku započaté útočenie prajne napreduje.

V bitkách, svedených na Romanja-Planine zajali sme dovedna 7 dôstojníkov a 647 vojakov, ukoristili sme 5 kanónov 3 vozy na muníciu, 2 strojové pušky, taktiež i veľa streliva a válečného materialu. Černohorcom vzali sme viac než tisíc kusov lichvy, ktoré chceli z Besny so sebou vziať.

Srbsko má málo dôstojníkov.

Sofia, 5. novembra. Poloúradný bulharský časopis «Kambana» oznamuje z Nišu, že v srbskej armáde je veľká núdza o dôstojníkov. Následkom ťažkých ztrát, ktoré Srbi utrpeli v bitkách s rakúsko-uhorskými čatami, v jednotlivých plukoch ostali len traja-štyria dôstojníci.

Nemecko-francúzska vojna.

Nezadržateľné napredovanie Nemcov.

Berlin, 3. novembra. Veľký hlavný válečný stán včera vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Naše útočenie proti Ypresu aj ďalej pokročilo. Mossines je v našich rukách.

Proti nášmu pravému krídlu, ako sa to teraz už s istotou zistilo, bojujú Indovia. Tito dľa dosavádznych ustálení nebojujú v zavretých radoch, lež sú podelení na celom fronte Angličanov.

Aj v našich, v argonnenskej hore svedených bojoch sme ďalej postúpili. Nepriateľ tu utrpel ťažké ztraty.

Napredovanie Nemcov.

Berlin, 7. novembra. Hlavný válečný stán včera vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Ypresu na severozápad a na juhozápad naše útočenie dobre napreduje. Pri Labessée od Arrasu na sever a aj v Argonnejských horách podmanili sme územie. Naše čaty zaujaly dôležitý opierajúci bod v Bois Boule, od Sanct-Mihielu na juhozápad, medzičím Francúzom zapríčinily ťažké ztraty.

Napredovanie Nemcov ku pobrežiu Severného mora.

Brüsselský dopisovateľ «Vossische Zeitung»-u o terajšom stave bitiek, vedených pozdĺž pobrežia severného mora, sdeľuje veľmi potešiteľné chýry. Najprv píše o stave belgických čiat, ktoré ušly z Antwerpena. Tieto čaty prišli v neopísateľne smutnom stave, tak že sú len na farchu francúzskej armáde, ba oslabily aj jej odpor voči napredujúcim Nemcom. Konečné vypratanie sa spojeneckých čiat z Flandrie preto už v najbližšie dni možno očakávať a týmto celé Belgicko dostane sa do rúk Nemcov.

Anglické pobrežné čaty už sotva majú muníciu. Naše čaty sostrelily dve anglické lietadlá, ktorých cestovatelia chceli odniesť odkaz generála Frencha anglickej vláde. French v tomto odkaze prosí súrne nahradenie munície, lebo ináč nevie nič robiť so svojimi čatami.

Vojna na mori.

Smelý útok nemeckej flotty na anglické mesto Yarmouth.

Londýn, 6. novembra. V stredu pri meste Yarmouth, bezprostredne v blízkosti pobrežia bola morská bitka. Na okolí Yarmoutha v stredu včasne rano zjavilo sa viac nemeckých válečných lodí a začaly prudko bombardovať pobrežie. Anglická delová korvetta «Halcyon» bola ľahšie porúchará a z jej mužstva jeden chlap bol ťažšie, štyria-piati ľahšie ranení. Krem podmorskej korvety «D. 5.», ktorá za krátky čas nabehla na mínu, ešte dve parné člny nabehly na mínu a za 20 minút obidve utonuly. Obyvateľstvo mesta vybehlo na pobrežie, ale vo veľkej hmle videlo len jednu veľkú válečnú loď so štyrmi komínmi.

Mesto Yarmouth leží na juhovýchodnom pobreží Anglicka oproti hollandskému pobrežiu, asi na 130 kilometrov od ústia rieky Themse na sever. Neočakávaný útok nemeckej flotty na anglických vodách vyvolal pochopiteľné ustrnutie v Anglicku, lebo dokazuje, že Nemci vzdorujú každému nebezpečeniu opovážia sa prísť po samé pobrežie Anglicka.

Víťazstvo Nemcov na mori.

Berlin, 7. novembra. Úradne oznamujú: Dľa zprávy úradnej anglickej tlačovej kancelárie dňa 1. novembra jedna naša križujúca flotta v blízkosti chilských pobreží anglický obrnený križiak «Monmouth» zničila a obrnený križiak «Good Hope» ťažko porúchala. Malému križiaku «Glasgow» podarilo sa ujsť, ačkoľvek bol porúchaný. Z nemeckých lodí v tejto bitke zúčastnily sa križiaky «Scharnhorst» a «Gneisenau» jako aj malé križiaky «Nürnberg», «Leipzig» a «Dresden». Naše lode zrejme neboly poškodené.

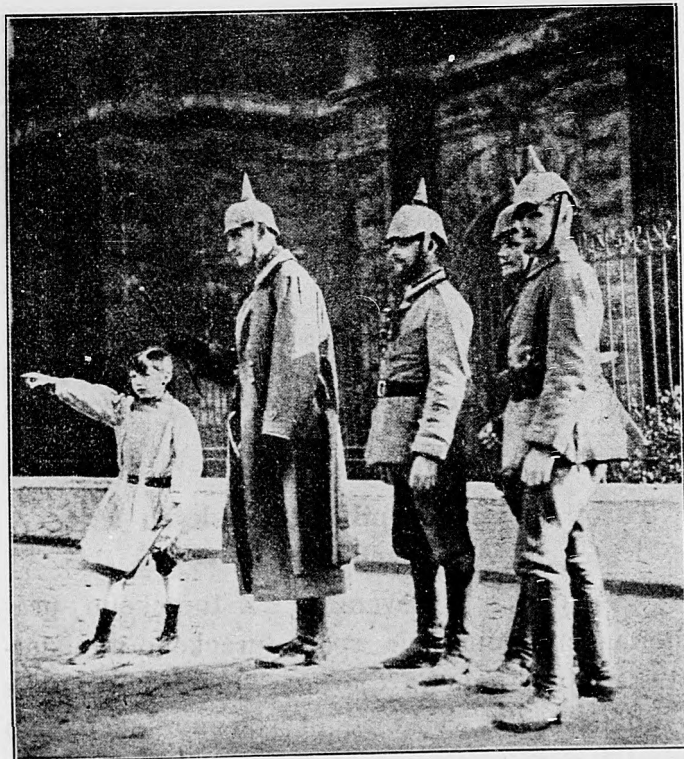
Behncke,

námestník šéfa generálneho námornického štábu

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Anglicko a Francúzsko začaly nepriateľstvo s Tureckom.

Dľa spoľahlivých chýrov anglická a fran-

Nemeckej predstráži cestu ukazuje francúzsky chlapec.

cúzska flotta v nedelu predpoludním zjavila sa v zálive Česme (Malá Asia), kde chcela napadnúť malú tureckú delovú korvetu «Durak Reiss» a obchodnú paroloď «Kinali Ada». Veliteľ delovej korvety «Durak Reiss» chcejúc prekaziť, aby loď nepriateľ zničil, najprv paroloď «Kinali Ada» potopil, potom svoju vlastnú loď vyhodil do povetria.

Bitka na rusko-tureckej hranici.

Uhorská Telegrafická Kancellária oznamuje:

zapríčinily ruským válečným lodiam a v prístavných skladoch, je o veľa väčšia, než kolkú prvý raz oznámili. V bojoch vynikla zvlášte turecká válečná loď «Torgut». Úspechy tureckej floty v nasledovnom možno zahrnúť: Piatim ruským válečným lodiam prevrtala boky, devätnásť dopravných lodí potopila. Počas bombardovania prístavov zničila 50 skladov, v ktorých bolo obilie a petrolej. Z ruskej strany tvrdia, že incident možno pripísať vraj chybe veliteľa

Práca kresťanskej lásky.

Dľa z Trapezuntu došlej zprávy na tureckoruskej hranici medzi tureckými a ruskými časťami započala sa bitka.

Turci dosiaľ potopili päť ruských válečných lodí.

Viedeň, 3. novembra. Z tureckého prameňa oznamujú: Dľa zpráv tureckého ministerstva vojny, boj na Čiernom mori bol o veľa vážnejší, jako sa to po prvých zprávach dalo myslieť a aj ztrata, ktorú turecké válečné lode

ruského námorníctva a že Rusko má v úmysle porobiť poriadky, aby Turecku dalo zadosťučinenie a aby vyhlo vojne.

Do Egypta tiahnu turecké čaty.

Rotterdam, 4. novembra. Dľa alexandrijskej zprávy ku hraniciam Egypta tiahnu veľké turecké čaty. V Alexandrii panuje veľké rozčulenie.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Nebezpečie suezského prielavu.

Haaga, 3. novembra. Reuterova agenciu vydala nasledovnú z Kaira príslú zprávu: Jednu čiastku pozdĺž suezského prielavu ku boju hotových čiat poslali na juh, lebo odtiaľ oznámili nepriateľské prípravy.

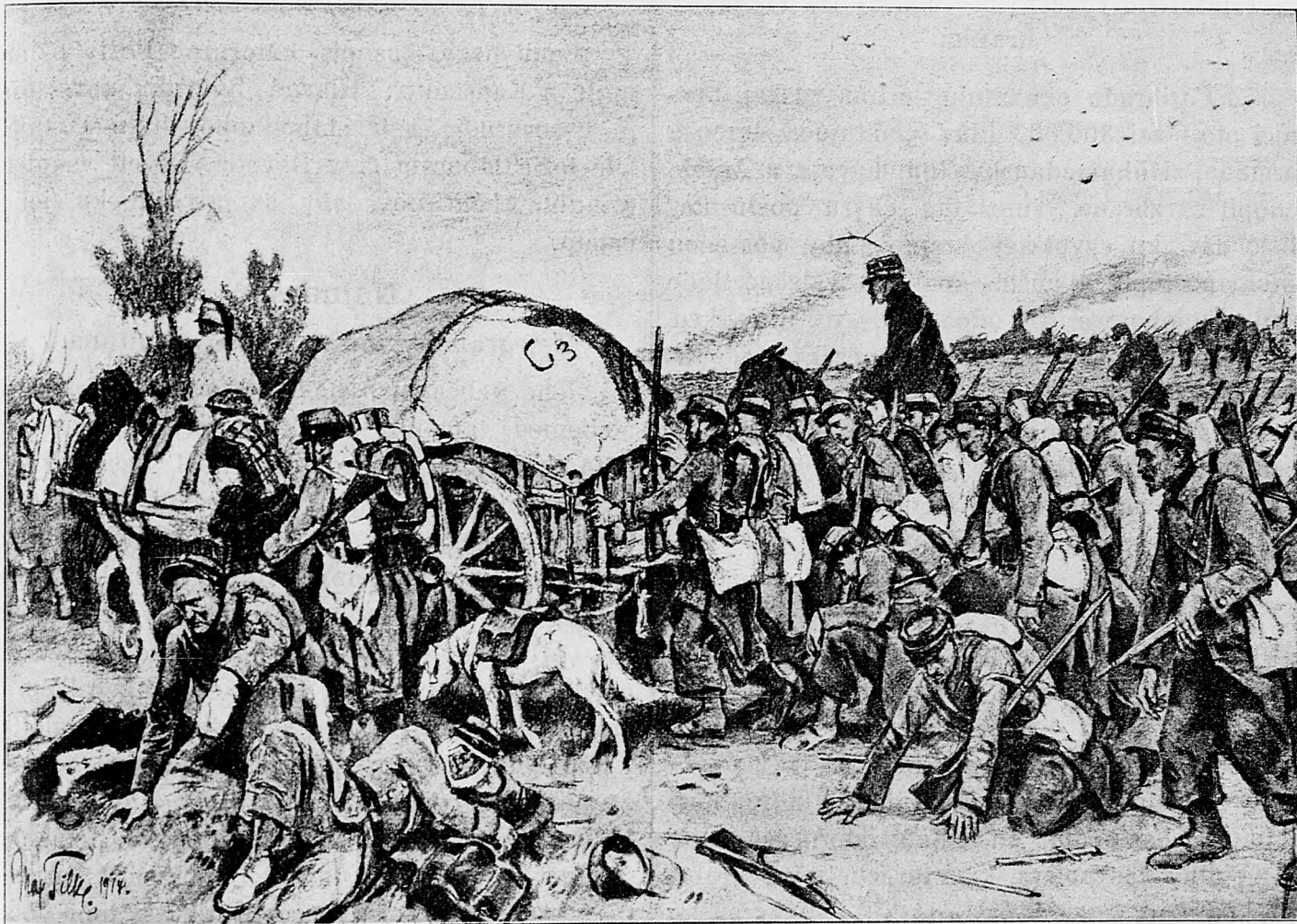
Ultimát kediveho anglickej vláde.

Rotterdam, 3. novembra. Dľa jednej lon-

naše pohraničné čaty, ale boli prinútení cúvnuť, medzičím, následkom energického odporu našich čiat utrpeli ztraty.

Na Stredozemnom mori anglické križiaky začaly palbu a potopily jednu, k nim blížiacu sa grécku torpedovú korvetu, ktorú držali za tureckú torpedovú korvetu.

Tieto dve udalosti ukazujú, že naši nepriatelia na suchu i na vode začali nepriateľstvo, ku ktorému sa dlhší čas pripravovali. Celý otto-

Francúzske čaty na úteku.

dýnskej úradnej zprávy, turecký veľvyslanec anglickej vláde odovzdal ultimát kediveho, v ktorom žiada, aby anglické čaty naskutku sa vyprataly z Egypta.

Nezdary Rusov na Kaukaze.

Carihrad, 4. novembra. Ottomanská telegrafická kancelária vydala nasledovnú úradnú zprávu:

Dľa úradných, z našej kaukazskej hranice došlých zpráv, Rusi na viac punktoch napadli

manský národ, dôverujúc v Boha, v najvyššom ochrancovi práva a pravdy, je odhodlaný odbiť tieto útoky, ktoré sú namerané k zničeniu nášho živobytia.

Anglická flotta bombarduje Dardanelly.

Carihrad, 5. novembra. Hlavný válečný stán v utorok vydal nasledovnú úradnú zprávu: Rusi na kaukazskej hranici začínajú stavať pevnosti.

Angličania dnes predpoludním začali bom-

bardovať vchod Dardanell z diaľky 18 kilometrov.

Z jednej našej torpedovej korvety vystrelených niekoľko nábojov zapríčinilo výbuch na jednej anglickej obrnenej lodi. Anglické lode o 10 minút zmizly z obzoru.

Angličania sa utiahli z Egyptskej hranice. Spustošili tam sa nachodiace dediny a cúvli ku suezskému kanálu.

Tristotisíc tureckých vojakov na ruskej hranici.

Z Carihradu oznamujú, že na ruskej hranici stojí asi 300.000 hláv počítajúca turecká armáda. Mohamedánsky ľud Egypta a Arábie chopil sa zbrane. Turci dľa chýru pošlú stotisíc tiav ku egyptskej hranici, aby pomocou nich postúpili v púšti. Anglické válečné lode stoja napohotove, aby odpovedaly na útok, keď sa Turkom podarí postúpiť po suezský prieplyv. Obyvateľstvo Arménska povstalo. Turci opevňujú mestá na morskom pobreží Malej Asie a koncentrujú tam veľké čaty. Obyvateľstvo Smyrny ušlo, lebo sa obáva, že anglická a francúzska flotta bude mesto bombardovať.

Hrdinský skutok tureckej flotty.

Útočenie tureckej flotty na Sebastopol malo ten veľký výsledok, že jednej tureckej obrnenej válečnej lodi pri vchode do válečného prístavu podarilo sa poukladať vela mín. Na takýto spôsob tie ruské černomorské lode, ktoré stály mimo Sebastopolu, sú odfaté od ruskej flotty a za dlhý čas potrvá, kým turecké míny urobia neškodnými.

Cár kaukazským armádam rozkázal, aby napadly Turkov.

Ruský cár z tej príležitosti, že medzi Ruskom a Tureckom nastal válečný stav, vydal manifest, ktorý dáva výraz tej nepoklátiteľnej dôvere, že nerozmyslené zakročenie Turecka len zrýchli preňho osodné riešenie a napomôže Rusku riešenie úlohy, ktorú mu zanechali jeho predkovia: zaujatie brehov Čierneho mora.

Krem toho cár rozkázal kaukazským armádam, aby prekročily hranicu a napadli Turkov.

Povstanie Búrov.

Dľa londýnskych súkromných zpráv, ktoré dostali z Kapstadtu tamojší veľkoobchodníci, Búri odohnali anglických vládnych úradníkov z Heilbronn, Wrede, Frankfortu a Wredofortu a železničnú čiaru medzi Wredefortom a Kronstadtom na viac mestach rozhodili. Búri predbežne vystupujú v malých oddieloch, za ktorými sú ale všade búrske čaty. Búri aj medzi Lindenburgom a Middleburgom znepokojujú anglické čaty.

Londýnsky časopis «Morning Post» oznamuje z Kapstadtu: Hlavné hniezdo povstania je v severnej časti slobodného štátu Oranje, kde ležia táborom čaty Devetta. Devett vskutku prinútil Angličanov, aby sa pripojili ku jeho čatám.

Najnovšie.

Telegrammy nášho kráľa a sultána.

Jeho veličenstvo náš kráľ a turecký sultán Mehemed zamenili si telegrammy. Telegramm jeho veličenstva nášho kráľa znel nasledovne:

V tomto slávnostnom okamžení, keď je turecká ríša za svoju česť a ku obrane svojich najhlavnejších záujmov prinútená tiahnuť do boja a keď si v tomto svojom boji zastane ku boku Rakúsko-Uhorska a jeho spojenca Nemecka, vďačne dávam výraz svojmu veľkému zadosťučineniu nad tým, že naše vojská a flotty v šlachetnej, vznešenej oduševnenosti bojujú za neuraziteľnosť a za slávu vlasti. Flotta Vášho Veličenstva na počiatku svojej akcie dosiahla šťastný výsledok a v tomto vidím záloh, priaznivý predznak, zdaru našich zbraní v tom boji, ktorý nám naši nepriatelia nanútili a ktorý boj slávyplnú budúcnosť stáleho pokoja prinesie našim národom.

Franc Jozef.

Odpoveď tureckého sultána znie nasledovne:

S najväčšou radosťou som prijal ten telegramm, ktorý mi Vaše Veličenstvo láskave poslať ráčilo. Opierajúc sa o svoje právo a dôverujúc vo Všemohúceho, pustil som sa do boja, ktorý mi naši spoloční nepriatelia nanútili. Môžem ubezpečiť Vaše Veličenstvo, že zo svojej strany to najživšie uspokojenie cítim nad tým, keď moje vojská vidím spolu bojovať so sláv-

nými vojami Rakúsko-Uhorska a Nemecka v obrane našich najsvätejších práv. Mojou pevnou nádejou je, že Všemohúci záležitosť pravdy skrze naše armády privedie k víťazstvu. Váhu kladiem na to, aby som Vášmu Veličenstvu prejavil svoj veľký obdiv nad slávnymi skutkami Vašich vojsk a najvrúcnejšie prajem, aby sme dosiahli žiaducné spoločné výsledky.

Mehemed V.

Porážka ruskej jazdy v Poľsku.

Nemecký hlavný válečný stán 7. novembra oznámil:

Na východnom bojišti tri ruské jazdecké divízie, ktoré nad Kolom prešly cez rieku Varta, **sme porazili a zahnali za rieku.** Inej srážky nebolo.

Armádny rozkaz poľného zbrojmajstra Potioreka.

Veliteľ našej v Srbsku operujúcej armády vydal nasledovný armádny rozkaz:

Vojaci V. a VI. armády!

Zase prišiel okamih, aby sme voči nám stojaceho nepriateľa spojenou silou napadnúc, naše dosiaľ docielené výsledky korunovali rozhodujúcim útokom a týmto aby sme dosiahli cieľ vojny: **úplné porazenie nepriateľa.**

V čerstvej sile, preniknutí výtečným duchom, na tele i na duši takmer trimesačnou vojnou utúžení stojíme voči vysilenému nepriateľovi, ktorý už dávno olutoval svoju ľahkomyselnosť, ktorou nás prinútil, aby sme vytasili meč! Zlomme teraz už poslednú silu nepriateľa *a skončíme ešte pred zimou túto vojnu, ktorá uvaluje na vás ťažké následky.*

Vojaci! Naším najvyšším vojenským pánom tak veľakrát uznaná vaša hrdinskosť ubezpečuje ma, že aj z tejto príležitosti všetci držiaci pred očami prísahu a vojenské povinnosti, verne našim hrdinom, ktorí padli na bojišti, urobíte všetko, aby ste nepriateľa premohli — ebetujúc život i krv — s Bohom: za cisára, kráľa a vlast!

Potiorek, v. r.
poľný zbrojmajster.

Úspechy našich čiat na srbskom bojišti.

(Úradná zpráva z južného bojišťa. Prišla 7. novembra.)

Naše útoky proti Srbom, ktorí sú zaslan-covaní za prekážkami zhotovenými z dreva a z drôtového pletiva, na Cerovej Planine a na území od Šabacu na juh pomaľo napredujú. Včera sme dostali do rúk zo strategického ohľadu dôležitú Mišarskú vršku a tu sme zajali 200 ľudí. V súvisi s touto válečnou operáciou včera aj pri Krupanji sme začali útočiť na veľmi dobre vyhlíadané a opevnené nepriateľské posície. Podrobnosti ešte nemožno sdeliť. Naše s obdivuhodnou hrdinkosťou bojujúce čaty už včera *útokom zaujali celý rad srbských šiancov* a z tejto príležitosti zajaly asi 1500 Srbov a ukoristili 4 kanóny a 6 strojových pušiek.

Víťazstvo našich čiat pri Krupanji.

(Úradná ypráva. Vydaná 8. novembra.)

Na juhovýchodnom bojišti včera celý deň na každom fronte bitka viedla sa nezmenenou prudkosťou. Ačkoľvek nepriateľ núževnate odporoval a vydal heslo: «Do posledného chlapa!», predsa naše chrabré čaty na území okolo Krupanji šianc za šiancom zaujali a dnes ráno do 5. hodiny *útokom zaujali aj kostajnický dôležitý opierajúci bod, ktorý Srbi považovali za nedobitný.* Počet zajatcov a ukristených kanónov nateraz ešte ani približne nemôžeme udať.

Uhorská vojenská požička.

Finančný minister cieľom zaopatrenia ku vojenským cieľom potrebných obrnosov najbližšie stroji sa zdvihnúť požičku. V pláne má vydať 6% donášajúce od odanenia oslobodené cenné papiere, výlučne pre územia ukorskej svätej koruny, ako aj pre Bosnu a Heregovinu. Finančný minister týmto cieľom bezprostredne obracia sa ku obecnstvu, ako sa to stalo i v nemeckej ríši, a summa zdvihnúť majúcej sa požičky ustálená bude dľa výsledku verejného značenia.

Značenie začne sa predviditeľne po uplynutí jedného týždňa; ako miesta ku značeniu slúžia všetky štátne kassy, berné úrady, poštová sporiteľňa a jej sprostredkujúce miesta, ako aj všetky významnejšie peňažné ústavy krajiny.

Dľa plánu značená cena po každých 100 korunách nominálnej hodnoty obnáša 97 korun

bardovať vchod Dardanell z diaľky 18 kilometrov.

Z jednej našej torpedovej korvety vystrelených niekoľko nábojov zapríčinilo výbuch na jednej anglickej obrnenej lodi. Anglické lode o 10 minút zmizly z obzoru.

Angličania sa utiahli z Egyptskej hranice. Spustošili tam sa nachodiace dediny a cúvli ku suezskému kanálu.

Tristotisíc tureckých vojakov na ruskej hranici.

Z Caribradu oznamujú, že na ruskej hranici stojí asi 300.000 hláv počítajúca turecká armáda. Mohamedánsky ľud Egypta a Arábie chopil sa zbrane. Turci dľa chýru pošlú stotisíc tiav ku egyptskej hranici, aby pomocou nich postúpili v púšti. Anglické válečné lode stoja napohotove, aby odpovedaly na útok, keď sa Turkom podarí postúpiť po suezský prieplyv. Obyvateľstvo Arménska povstalo. Turci opevňujú mestá na morskom pobreží Malej Asie a koncentrujú tam veľké čaty. Obyvateľstvo Smyrny išlo, lebo sa obáva, že anglická a francúzska flotta bude mesto bombardovať.

Hrdinský skutok tureckej flotty.

Útočenie tureckej flotty na Sebastopol malo ten veľký výsledok, že jednej tureckej obrnenej válečnej lodi pri vchode do válečného prístavu podarilo sa poukladať veľa mín. Na takéto spôsob tie ruské černomorské lode, ktoré stály mimo Sebastopolu, sú odfaté od ruskej flotty a za dlhý čas potrvá, kým turecké míny urobia neškodnými.

Cár kaukazským armádam rozkázal, aby napadly Turkov.

Ruský cár z tej príležitosti, že medzi Ruskom a Tureckom nastal válečný stav, vydal manifest, ktorý dáva výraz tej nepoklátiteľnej dôvere, že nerozmyslené zakročenie Turecka len zrýchli preňho osodné riešenie a napomôže Rusku riešenie úlohy, ktorú mu zanechali jeho predkovia: zaujatie brehov Čierneho mora.

Krem toho cár rozkázal kaukazským armádam, aby prekročily hranicu a napadli Turkov.

Povstanie Búrov.

Dľa londýnských súkromných zpráv, ktoré dostali z Kapstadtu tamojší veľkoobchodníci, Búri odohnali anglických vládnych úradníkov z Heilbronn, Wrede, Frankfortu a Wredofortu a železničnú čiaru medzi Wredofortom a Kronstadtom na viac mestach rozhodili. Búri predbežne vystupujú v malých oddieloch, za ktorými sú ale všade búrske čaty. Búri aj medzi Lindenbúrgom a Middlebúrgom znepokojujú anglické čaty.

Londýnsky časopis «Morning Post» oznamuje z Kapstadtu: Hlavné hniezdo povstania je v severnej časti slobodného štátu Oranje, kde ležia táborom čaty Devetta. Devett vskutku prinútil Angličanov, aby sa pripojili ku jeho čatám.

Najnovšie.

Telegrammy nášho kráľa a sultána.

Jeho veličenstvo náš kráľ a turecký sultán Mehemed zamenili si telegrammy. Telegramm jeho veličenstva nášho kráľa znel nasledovne:

V tomto slávnostnom okamžení, keď je turecká ríša za svoju česť a ku obrane svojich najhlavnejších záujmov prinútená tiahnuť do boja a keď si v tomto svojom boji zastane ku boku Rakúsko-Uhorska a jeho spojenca Nemecka, vďačne dávam výraz svojmu veľkému zadosťučineniu nad tým, že naše vojská a flotty v šlachetnej, vznešenej oduševnenosti bojujú za neuraziteľnosť a za slávu vlasti. Flotta Vašho Veličenstva na počiatku svojej akcie dosiahla šťastný výsledok a v tomto vidím záloh, priaznivý predznak, zdaru našich zbraní v tom boji, ktorý nám naši nepriatelia nanútili a ktorý boj slávyplnú budúcnosť stáleho pokoja prinesie našim národom.

Franc Jozef.

Odpoveď tureckého sultána znie nasledovne:

S najväčšou radosťou som prijal ten telegramm, ktorý mi Vaše Veličenstvo láskave poslať ráčilo. Opierajúc sa o svoje právo a dôverujúc vo Všemohúceho, pustil som sa do boja, ktorý mi naši spoloční nepriatelia nanútili. Môžem ubezpečiť Vaše Veličenstvo, že zo svojej strany to najživšie uspokojenie cítim nad tým, keď moje vojská vidím spolu bojovať so sláv-

nými vojami Rakúsko-Uhorska a Nemecka v obrane našich najsvätejších práv. Mojou pevnou nádejou je, že Všemohúci záležitosť pravdy skrze naše armády privedie k víťazstvu. Váhu kladiem na to, aby som Vášmu Veličenstvu prejavil svoj veľký obdiv nad slávnymi skutkami Vašich vojsk a najvrúcnejšie prajem, aby sme dosiahli žiaducné spoločné výsledky.

Mehemed V.

Porážka ruskej jazdy v Poľsku.

Nemecký hlavný válečný stán 7. novembra oznámil:

Na východnom bojišti tri ruské jazdecké divízie, ktoré nad Kolom prešli cez rieku Varta, **sme porazili a zahnali za rieku.** Inej srážky nebolo.

Armádny rozkaz poľného zbrojmajstra Potioreka.

Veliteľ našej v Srbsku operujúcej armády vydal nasledovný armádny rozkaz:

Vojaci V. a VI. armády!

Zase prišiel okamih, aby sme voči nám stojaceho nepriateľa spojenou silou napadnúc, naše dosiaľ docielené výsledky korunovali rozhodujúcim útokom a týmto aby sme dosiahli cieľ vojny: **úplné porazenie nepriateľa.**

V čerstvej sile, preniknutí výtečným duchom, na tele i na duši takmer trimesačnou vojnou utúžením stojíme voči vysilenému nepriateľovi, ktorý už dávno olutoval svoju ľahkomyselnosť, ktorou nás prinútil, aby sme vyťasili meč! Zlomme teraz už poslednú silu nepriateľa *a skončíme ešte pred zimou túto vojnu, ktorá uvažuje na vás ťažké následky.*

Vojaci! Naším najvyšším vojenským pánom tak veľakrát uznaná vaša hrdinskosť ubezpečuje ma, že aj z tejto príležitosti všetci držiaci pred očami prísahu a vojenskej povinnosti, verne našim hrdinom, ktorí padli na bojišti, urobíte všetko, aby ste nepriateľa premohli — ebetujúc život i krv — s Bohom: za cisára, kráľa a vlasť!

Potiorek, v. r.
poľný zbrojmajster.

Úspechy našich čiat na srbskom bojišti.

(Úradná zpráva z južného bojišťa. Prišla 7. novembra.

Naše útoky proti Srbom, ktorí sú zašiancovaní za prekážkami zhotovenými z dreva a z drôtového pletiva, na Cerovej Planine a na území od Šabacu na juh pomaly napredujú. Včera sme dostali do rúk zo strategického ohľadu dôležité Mišarské vršky a tu sme zajali 200 ľudí. V súvisi s touto válečnou operáciou včera aj pri Krupanji sme začali útočiť na veľmi dobre vyhladnuté a opevnené nepriateľské posície. Podrobnosti ešte nemožno sdeliť. Naše s obdivuhodnou hrdinkosťou bojujúce čaty už včera *útokom zaujali celý rad srbských šiancov* a z tejto príležitosti zajaly asi 1500 Srbov a ukoristili 4 kanóny a 6 strojových pušiek.

Víťazstvo našich čiat pri Krupanji.

(Úradná ypráva. Vydaná 8. novembra.)

Na juhovýchodnom bojišti včera celý deň na každom fronte bitka viedla sa nezmenenou prudkosťou. Ačkoľvek nepriateľ húževnate odporoval a vydal heslo: «Do posledného chlapa!», predsa naše chrabré čaty na území okolo Krupanji šianc za šiancom zaujali a dnes ráno do 5. hodiny *útokom zaujali aj kostajnický dôležitý opierajúci bod, ktorý Srbi považovali za nedobitný.* Počet zajatcov a ukristených kanónov nateraz ešte ani približne nemôžeme udať.

Uhorská vojenská požička.

Finančný minister cieľom zaopatrenia ku vojenským cieľom potrebných obnosov najbližšie strojí sa zdvihnúť požičku. V pláne má vydať 6% donášajúce od odanenia oslobodené cenné papiere, výlučne pre územia ukorskej svätej koruny, ako aj pre Bosnu a Hercegovinu. Finančný minister týmto cieľom bezprostredne obracia sa ku obecnstvu, ako sa to stalo i v nemeckej ríši, a summa zdvihnúť majúcej sa požičky ustálená bude dľa výsledku verejného značenia.

Značenie začne sa predviditeľne po uplynutí jedného týždňa; ako miesta ku značeniu slúžia všetky štátne kassy, berné úrady, poštová sporiteľňa a jej sprostredkujúce miesta, ako aj všetky významnejšie peňažné ústavy krajiny.

Dľa plánu značená cena po každých 100 korunách nominálnej hodnoty obnáša 97 korun

50 halierov, ktorá pri značení hneď má byť vyplatená. Prvý kupon obligácie vymenený bude už prvého mája roku 1915. od 1. novembra bežiaceho roku do dňa značenia pripádajúce úroky značiteľ nemusí nahradíť, tak že, jestli značenie stane sa ku príkladu 23. novembra, to značiteľovi pri 100 korunách znamená 38 halierov uspokojenia, skrze čo skutočná cena vypustenia obnáša 97 korún 12 hal., čo zodpovedá 6·18% úrokovaníu. Poťažne vyplatenia ceny značených papierov vyše 100 korún, výhodné splácanie prskytne sa takým spôsobom, že pri značení ako poistenie složiť treba len 10% značenej nominálnej ceny, a síce alebo v hotovosti alebo v cenných papieroch, splácanie ostatného obnosu stáva sa tak, že 40% značenej summy vyplatíť treba behom 1. mesiaca po vyhlásení značenia, ďalších 60% ale v dvoch rovných čiastkach behom nasledujúceho mesiaca. Ako poistenie složený obnos odráta, patrične vráti sa pri splatení poslednej čiastky značeného obnosu. Ponevác tento výhodný spôsob splácania pri každých 100 kor. nominálnej ceny znamená 50 halierov uspokojenia úrokov, takýmto spôsobom vyplatená značená cena obligácii pri každých 100 kor. nominálnej hodnoty obnáša 98 korún. Okrem značenej ceny na farchu značiteľa neslobodno pripísať ani úroky, ani inej patričnosti.

Značiteľ, ktorý ním značené obligácie vinkuluje a od vinkulovania behom päť rokov ich neoslobodí, tieto obligácie vypovedať môže najpozdejšie do 1. novembra roku 1919., ku vyplateniu v nominálnej hodnote za jeden rok, rátając od výš udaného dňa vypovedania; finančný minister z jeho strany ale podržuje si právo, že pri trimesačnom vypovedaní, požičku — v celosti alebo čiastočne — vyplatí v nominálnej hodnote, vypovedanie ale nemôže prevedené byť pred 1. novembrom r. 1920.

Ku splateniu značenej požičky, *pri zadržaní lehoty vypovedania* upotrebiť možno aj na vkladné knižky pred 1. augustom 1914. vložené alebo na bežné účty stojace obnosy, ktoré ináč padajú pod moratorium, v ktorom páde tí, čo svoje vklady ku značeniu chcú upotrebiť, môžu to urobiť sprostredkovaním peňažných ústavov, u ktorých nachodia sa ich vklady.

Na vypustené obligácie, a síce tak na slo-

bodné, ako na vinkulované, Rakúsko-uhorská banka a vojenská požička poskytujúca kassa dáva požičky vždy na úroky pri zmenkách zvyčajné, ktoré prítomne obnášajú 5½ procenta, podobný výhodný stav úročenia potrvá aspoň za jeden celý rok. Výš spomenuté ústavy ale výhodné požičky poskytnú aj na iné cenné papiery, jestli tie peniaze obrátia sa na vyplatenie značených obligácií. Obligácie novej rentovej požičky do konca roku 1915. nachodia sa pod opaterou a ochranou Rakúsko-uhorskej hlavnej banky, jej filiáliiek a vymenením kopónov poverených hlavnomestských ústavov, a síce zdarma a bez všetkej odmeny.

K dosiahnutiu toho cieľa, aby značenie tejto, výlučne k vojenským cieľom slúžiacej požičky umožnené bolo aj menším ľuďom, nominálna cena najmenej obligácie ustálená je v 50 korunách.

Výhodné podmienky požičky, ako aj prajné polozenie peňažného tržišťa a nahliadnutie tej okolnosti, že značenie tejto požičky podporuje nielen súkromné záujmy, lež ako výlučne krajinská požička, impozantne prispieva ku zveladeniu našich verejnospodárskych pomerov.

Amnestia.

Jeho veličenstvo pohnutý verným a obetavým držaním sa, ktoré celý uhorský národ bez rozdielu národnosti a spoločenskej vrstvy počas vypuknutia vojny preukázal, ministromi pravosúdia naložil, aby v záležitosti omilostenia pre urazenie kráľa a pre iné trestuhodné politické skutky odsúdených ľudí, ako aj v záležitosti zastavenia pozdvihnutých pravot tohto druhu podal predostretie. Predostretie najbližšie bude dané pred najvyššie rozhodnutie jeho veličenstva. Dľa najmilostivejšieho rozhodnutia jeho veličenstva toto omilostenie rozprestreté bude na záležitosti urazenia kráľa, na trestné skutky spáchané na zasadnutí krajinského snemu 21. marca r. 1910. proti členom vlády, ako aj na trestné skutky, súvisiace s národnostnými a spoločenskými bojami.

Teraz alebo nikdy.

Teraz vedie sa boj triezvych proti spálenčeným Rusom, spivočeným Belgičanom, vinom, absyntom a morfiomom otráveným Francúzom.

Účinok alkoholu a opiuma pozostáva v tom deliričnom stave, v tom stave liehovej horúčky, ktorý suší telo, nivočí budúce pokolenie a oslabuje rozum v pochopení ako aj samostatnú stálu pevnú vôľu.

Preto aj životaschopnosť jedného národa závisí od toho, že koľko opojného nápoja užíva. Čím viac alkoholu užíva niektorý národ, tým je zverskejší.

V terajšej válečnej dobe dvojnásobné víťazstvo musí vydobíť každý národ. Prvé víťazstvo vydobije tábor triezvých na bojišti, druhé musí vydobíť obyvateľstvo po uzavretí pokoja, aby sme mohli dajako vyčakať hmotné a mravné následky vojny. Obyvateľstvo sa ale len skrze striezlivosť dostane k víťazstvu, lebo len striezlivosť chráni zdravie nášho tela, vyvinutie budúceho pokolenia, len striezlivosť je vstave vyvinúť v nás tú pevnú vôľu, popudíť nás k tej vážnej činnosti, ktorá je potrebná k našemu hmotnému vyvinutiu.

Triezvých je budúcnosť; chráňme sa teda od opojných nápojov! To požaduje od nás náš vlastný záujem, to požaduje od nás i budúca blaženosť našej drahej uhorskej vlasti.

Dobrodužstvo jedného husára.

Nedávno cestoval cez Budapešť jeden ranený husár, ktorý padol do ruského zajatia, ale sa mu podarilo ujsť. Rozprával nasledovné:

Raz večer poslali nás na patrol. Jazdili sme popri jednom malom potoku, pod vrbami. Nevideli sme ani živej duše. Neskoro v noci prebrodili sme cez potôček. Tma bola taká hustá, že sme ani na desať krokov nič nevideli. Šli sme asi za hodinu, zazreli sme kozákov. Mohlo ich byť asi trinásť. Začali na nás páliť.

Utiahli sme sa do jedného sadu a odtiaľ sme aj my pálili. Na úsvite sme zbadali, že sme obkolesení. My sme sa držali, ale kozáci nás konečne zajali. Dve hodiny sme pešo šli. Z ľavej ruky tiekla mi krv, aj do pleca som bol strelený. Doviezli nás do jedného veľkého domu, vyzeral ako fabrika. Na dome viala zástava Červeného Kríža. Bola to nemocnica. Všetko bolo ruským vojskom preplnené. Lekári obviazali naše rany. Jakonáhle nás dovezli, lekári hneď nás začali obväzovať. Potom napísali naše mená. Keď boli s nami hotoví jeden Rus s dlhou bradou doniesol pálené, iný zase chleba. Pálené bolo horké a chlieb tvrdý. Ale sme len jedli, lebo sme boli hladní. Bol som istý, že sa nám nič nestane. Lekár nás cez deň aj dvakrát preskúmal a dvakrát dostali sme pálené, čo aj lekár videl. Pohár bol špinavý, ale zajatý vojak nemá si čo preberať.

Nasledujúci deň nás ďalej viedli. Kto mohol ísť, šiel pešo, kto nemohol, na voze. Teraz som prvýraz videl Rusov maširovať. Dôstojníci sa rozprávali a hádzali rukami. Niekedy im aj vojaci odpovedali. Bolo to čudné. Videl som rozličných vojakov, pešiakov delostrelcov, vozotajcov. Videl som aj takých, ktorí bačkory nosili. Stretol som sa s jednou stotinou, ktorá mala celkom nové šaty; chlapy boli vysokí. Viedol ich jeden mladý, dôstojník.

Zvláštne je, že je v ruskom vojsku mnoho kňazov ktorí chodia medzi vojakmi ako generáli. Pred kňazom si vojak kľakne a pokloní sa až k zemi. To isté urobí

aj dôstojník a potom bozká tvár kňazovi. Niet väčšieho pána nad ruského kňaza.

Jako sme ďalej tiahli, na oboch stranách ležala pechota táborom. Vysoký dôstojník mal v ruke trstenicu. Vojaci predstupovali pred neho, každého vypočul, niektorých aj vytasal.

Do večera nás sem-tam vodili. Ruski ranení chceli sa s nami rozprávať, ale sme sa nerozumeli. Ješť sme dostali len čierny chlieb, ako aj Rusi. Na tretí deň zavrali nás do jednej pajty. Sotva sme si ľahli, počuli sme dunenie kanónov. Vonku behali vojaci. Na nás pozoroval jeden ruský ranený, ale bol opitý. Myslel som si, že naši nemôžu byť ďaleko. Vzal som jednomu Rusovi čiapku a kepeň a vykradol som sa z pajty. Šiel som vo tme a skryl som sa v jednom jarku. Tu som čupel dva dni, na tretí deň prišli naši. Takto som sa vyslobodil zo zajatia.

CHYRNIK.

Pápež za rozširovanie Svätého Písma. Podľa rímskej zprávy jeho svätosť pápež Benedikt XV. upravil list ku kardinálovi Casetta, ktorý je ochrancom rímskeho spolku Sv. Hieronima, utvoreného k rozširovaniu Písma Svätého. V tom liste svätý otec vyslovuje vŕcnu svoju žiadosť, aby evangeliumová kniha nachádzala sa v každej rodine, aby veriaci denne čítali a učili sa z nej žiť kresťanským spôsobom. Najviac zlého, najviac omylov pochodí z nedostatočnej znalosti sv. evanjelii.

Jeho eminencia kardinal kniežaprimas medzi ranenými. Jeho eminencia kardinal kniežaprimas dr. Ján Csernoch v minulé dni zase navštívil viac budapešťanských vojenských nemocníc. Každého vojaka oslovil, tešil a posmelil. Chorým vojakom dobre padla návšteva jeho eminencie. V jednej nemocnici bol medzi ranenými i jeden poľský vojak, s ktorým sa v nemocnici nie veľmi vedia shovárať, jeho eminencia aj toho chudíaka srdečne potešil.

Hrdinskí Františkáni. Z Prešporku oznamujú, že františkánsky fráter, Gutbert Soós trafený nepriateľskou guľkou hrdinskou smrťou zomrel na bojišti. Počas mobilizácie bol fráter pridelený do kancelárie, on sa ale pýtal na bojište. Jeho prosbe aj vyhovel, na bojišti srobili ho fiererom a teraz došiel chýr o jeho smrti. Na bojišti zomrel i budapešťanský františkánsky fráter Servác Hellebrandt, ktorého každý miloval pre jeho jemnosť a pracovitosť. Pritomne bojuje na bojišti 11 františkánskych bráťrov z provincie Sv. Jána Kapistrána.

Katolícke kňazské majetky na válečné ciele. Uhorský biskupský sbor válečnej pokladnici má dať tri milióny korún. — Kňazi čanádskej diecese s veľkou oduševnenosťou uzavreli, že z kňazského pensijného fondu na válečné ciele pošlu 60.000 korún. Seba tak oddanilo kňazstvo, že behom desať rokov ten obnos vráti základine. Biskup Glattfelder k tomu obnosu dal

25.000 korún; svoju rezidenciu a budovisko semenišťa ale prepustil nemocnici Červeného Kríža. — Buda-pešťanský lazarisťa, Aladar Reviczky na zimný odev pre vojakov dal 100 korún. — Vesprímske semenisko pretvorili na nemocnicu pre vojakov. — Matúš Pajdušák, duchovný slovenského kostola v spišskej Novej Vsi, novovesskej základine, utvorenej k podpore narukovaných a ich rodín, dal 100 korún a okrem toho zaviazal sa, že každý mesiac na ten cieľ dá ešte i po 10 korúnách.

Naša obetivosť a vojna. Nech nezastane naša obetivosť, lež pokračujme na začatej ceste a dávejme, čo len môžeme našim hrdinom a ich chudobným, zarmúteným rodinám. Dnes máme závodit' medzi sebou v láske k vlasti, v smelosti, v hrdinskosti, v spomôžení bojujúcich, ranených a chorých vojakov a doma ostalej rodiny narukovaných. Všetkým možným spôsobom musíme podporovať boj našich otcov, manželov, synov, bratov, lebo oni bojujú za našu vlasť a za nás všetkých, lebo ich krv preto tečie, aby naša vlasť čím skôr obsiahla olivovú ratolesť požehnaného pokoja. Oni bojujú zato, aby sme našich zlomyseľných susedov: Rusa a Srba, ktorí nám nedajú pokoja, prinútili k stálemu, trvanlivému pokoji. Hore sa teda ku čím väčšej obetivosti!

Chýry zo Spiša. Podhradský rodák, kapitán Kolo-man Šteller, veliteľ II. táborského bataliónu trencianskeho kráľ. uhors. 15. domobranného pešieho pluku, hrdinský bojujúc za kráľa a za vlasť 6. sept. v 46. roku života svojho padnul na severnom bojišti. — Spišskosobotský rodák Fridrich Jacz, strážamajster 67. pešieho pluku, vyznačený bol so striebornou medailou hrdinskosti prvej triedy. — Novovesské panie a slečny pre vojakov doteraz shotovily 183 párov zápästkov, 67 párov nákolenníkov, 147 čiapiiek proti sňahu, 215 nábrušných obväzkov a 147 párov onúc. — Novovesskému spolku Červeného Kríža viacerí utekanci z haličského Stanislava dali 900, spišská filiálka krajinského banického spolku 100 a Gustav Reich, poručík v rezerve, z Košíc poslal 100 korún. Novovesským vojenským rezervným nemocniciam novovesská jágerská spoločnosť darovala jedného jeleňa a viacerí všeliakých potravín a kuhyňského náradia. — Kuchyni vojenskej nemocnice kěžmarského Červeného Kríža spišskobelanská jágerská spoločnosť darovala jedného jeleňa a kěžmarská jágerská spoločnosť jednu srnu. — V Levoči 19. októbra ustálili jeden pád kolery. — V Novej Vsi nastala nemierná drahota: 24. októbra na trhu za kuru platili 2 koruny 40 halierov, za chudú kačku 2 koruny, za pár dvotýždňových prasiat 10 korún, za metrický cent zemiakov 7 korún, za jeden pár stredných kurčiat 2 koruny 60 halierov do 3 kor., za chudú hus 4 do 5 korún, za 6 vajec 80 halierov a za kilo cibule 60 halierov; v Podhradí jedno vajce stálo 10 halierov.

Rusi varili poľskej legii. V užokských a marmarošských bojoch proti Rusom bojovalo asi 800 ukrajských a poľských strelcov. V marmarošských bojoch drieční legionisti ukoristili celý tren Rusov, vzali

od nich i osem vagonov zbrane. Najviac ale tešili sa predsa ukoristeným ruským táborským kuchyňám, lebo už bol prihotovený obed pre Rusov, čo potom oni chutne stvorili.

Smrť. Georg Ertl, hlavný konduktor košicko oderbergskej železnice, dňa 7. októbra v 55. roku života svojego zomrel v Bardiove. Oplakáva ho vdova a päť detí.

Od kolery možno sa zachrániť, jestli sa človek nebojí a pritom všade zachováva tú najväčšiu čistotu; zvlášte nikdy sa netreba dať do jédenia bez umyvania rúk a pritom treba žiť mierne, zdržovať sa alkoholových nápojov predovšetkým pálenky: to je našou povinnosťou. Spolu ale k zachovávaní týchto čnosti napomínať a pridržať máme i našich spolublížnych, detí a sluhov. A každý podozrivý pád, t. j. jaknáhle zbadáme, že v daktorom dome začne dakto vracat' a že počne z neho ísť, bez meškania musíme to oznámiť politickej vrchnosti a lekárovi. Jestli chceme kolery v zárodku zadusiť, musí sa každý postaviť do služby verejného zdravotníctva. Keď sa v každom jednom dome prisne prevedú nariadené zdravotnicke poriadky, ľahko ujdeme nebezpečenstvu kolery. Kolera rozširuje sa i skrze vodu a preto nemáme piť vodu z rieky. Aj studňovú vodu taktiež i mlieko máme piť len prevarené. Poháre, fľašky a kuchyňské náradie nemáme myť v rieke.

Na vojenský zimný odev L. Zmeskál z oravského Leština obetovala 100 korún a veliteľstvo prešporského žandárskeho okresu Uhorskému Červenému Krížu poslalo 231 korún.

Jalovice a kravy neslobodno zabiť. Vláda nariadením dočasne zakázala: na železnici lifrovať alebo zabiť jalovičné telatá, jalovice niže troch rokov a telné kravy. Nariadenie vstúpilo do života 15. októbra.

Na Červený Kríž nadžupan zvolenskej stolice poslal 4000, Maximilian Sternschein zo spišskej Novej Vsi 2500 a Julius Kranz žandársky poručík z Lipt. Sv. Mikuláša svoj októbrový plat, t. j. 231 korún.

Amerika za pokoj. Na nariadenie predsedu Wilsona 4. októbra vo všetkých kostoloch rozličných náboženstvi Spojených Štátov odriekali modlitby za europejský pokoj.

Obetivosť rimských Nemcov. V Rime žijúci Nemci na válečné ciele za niekoľko minút zložili 65.000 lir. Okrem toho i všetky svoje šperky obetovali na vlastenecké ciele.

Vyznačenie nemeckých vetroplavcov. Z Berlina oznamujú, že všetci členovia osobníctva riaditeľnej vzducholode «Z IV.» boli vyznačení železným krížom.

Obmedzenie shotovenia alkoholu. Medzi válečnými nariadeniami vlády jedným z najradostnejších je to, ktorým zakázala lieh páliť zo pšenice a z raže a spolu obmezila i upotrebovanie kukurice a zemiakov. Podľa nariadenia zemiaky spracujúce palárne smú len 80 percentov, kukuricu spracujúce palárne len 50 percentov, konečne i zemiaky i kukuricu spracujúce poľnohospo-

dárske palárne len 65 percentov páľiv toho obnosu, čo vlani.

Sňahových čiapok shotovovanie v katolíckych školách. Naši osvietení páni biskupi nariadili, aby počas vojny vo šetkých katolíckych elementárnych ľudových a občianskych (polgárky) dievčenských školách zastavilo sa vyučovanie ženských ručných prác podľa učebného plánu a aby žiačky pod hodinou ručných prác i v inom príhodnom slobodnom čase shotovovali zimné teplé šaty pre vojakov a aby sa zo všetkých ústavov shotovené predmety poslali dieocesiánskemu hlavnému školdozorstvu, na každom kuse tých šiat majú naznačené byť ráz a miesto shotovacej školy, na príklad: «X-á rim. kat. ľudová škola».

List narukovaného zo Spišskej Magury. 42-ročný landšturmista Jozef Gurovič, gazda z Havky nasledujúcu táboorskú kartu, písanú 17. októbra, poslal svojej žene: «Som zdravý. To písmo ti píšem z Josefstadtu (Česko), bo sme Rusov zašikovali 1200 na jednom cugu z Rzešova. To sme šli na Krakov do Bjelska, potom do Teschina, do Oderbergu, potom do Königrätzu a tak do Josefstadtu. To nás bolo 60 chlapov i jeden officier a ich bolo 1200. To sme vyšli z Rzešova 15. októbra o osmej hodine ráno, to sme prišli tu 17. okt. o dvoch hodinách popoludni. 10. a 11. októbra sme zlapili 20 tisíc Rusov s municiou i skasou. To sme boli všetci štyria: ja i Grivalski i tí z Richvaldu oba.» Kartu sdelujeme v pôvodnej osnove.

Zelezničná výhoda pre príbuzných ranených vojakov. Cis. a kráľ. južná železničná spoločnosť, košicko-oderbergská železnica ako aj iné železnice vyslovily sa, že za príkladom rakuských štátnych železníc hotové sú železničnú kartu za polcenu dávať tým, ktorí navštívili chcú svojich ranených príbuzných.

Z klérika aktívny vojak. Z Veľkého Váradu oznamujú: Pavel Görög, treforočný bohoslovec tunajšieho rim. kat. semenišťa toho roku na miesto semenišťa šiel na bojište a stal sa vojakom. Jeho kamaráti dostali od neho list, v ktorom píše, že válečná náhoda Uhrov, zachvátila i jeho srdce, so zbraňou chce slúžiť svojej drahej uhorskej vlasti a že teraz na miesto reverendy sivé vojenské rovnosaty zakrývajú jeho telo. Podobný pád oznamujú i z Nitry. Treforočný teológ Julius Karikás stal sa tiež dobrovoľným vojakom a po vycvičení šiel už na bojište. Klerik bol jedným z najlepších chovancov nitrianskeho semenišťa.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je tolko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

z 15. honvédskeho pešieho pluku : Gerš Berthanns,

Jozef Bobo, Alexander Burda, Franc Hammer, Anton Štefan chorý, Ondrej Durzanský, G. Baláž, Štefan Beskay, Ján Cech, Koloman Epler, Matej Fujak, Ján Hytyra, Jozef Jakub, Jozef Krška, Ján Kučera, Štefan Leutmann, Matej Litvig, Ján Lukáč, Andrej Milresz, Ján Nosák, Franc Priboj, Franc Pupej, Ján Sedláček, Adam Trtola (chory) Štefan Svikruha.

Z 25. spol. pešieho pluku lučenského : Jozef Futák, Koloman Bogyó zo Salgótárjálu, Juraj Pivarči, Ján Hobán z tohoto pluku leží ranený v Sarajeve a Juraj Andráška zomrel v Sarajeve.

Zo 71. spol. pešieho pluku trenčianskeho : Marek Frátrik, Jozef Furčík, Juraj Horecky, Andrej Jureš, Gabriel Kapas, Ján Kapusta, Pavel Kapusta svobodník, Štefan Karas.

Mimo týchto vo viedeňských nemocniciach ležia ešte nasledovní ranení : Ján Florškovič 31. hpl., Ján Gál (Nitra) a Edvard Jesenský 29. jb.

Z 12. spol. pešieho pluku komárňanskeho ranení sú : Hraška Jozef, Hrebík Franc, Hruban Štefan, Hruboš Michal, Hubinak Lajoš, Ifo Gustav, Istvánek Pavel, Ivanič Franc, Izofka Ján, Jambor Jozef, Jamrich Štefan, Jančík Jozef, Jančovič Michal 4. komp., Jedinák Koloman, Jočík Ján, Jordán Ferdinand, Jurica Jozef, Jurik Gašpar, Jurik Štefan, Kamenický Peter, Kantor Štefan, Kapitán Géza, Katovič Lajoš, Klusa Ján, Kmeť Jozef, Kmeť Michal, Koblíha Eduard, Kochan Štefan, Kočvan Ján, Kollár Franc, Kollár Peter, Kolár Ambroz, Kollár Martin, Kollár Štefan, Kopaček Jozef, Kopači Ondrej, Košík Štefan, Kosár Pavel, Kováč Dionýs, Kováč Ján, Kováč Lajoš, 10. komp., Kováčik Jozef, Kovar Michal, Koza Ján, Kozák Juraj, Kožeň Štefan, Krajčovič Michal, Krajčovič Adam, Kráľ Ján, Králik Juraj, Kralovič Michal, Krátky Anton, Krčák Viktor, Kreskocý Štefan, Kopecky Jozef 2. komp., Kopecky Jozef 11. komp. Mrtví : Jančovič Štefan, Kabát Peter, Kollár Štefan, Kováčik Franc.

Zo 72. spol. pešieho pluku prešporského ranení sú : Antal Kazimir, Bichelbauer Ján, Balázsovics Alexander, Boor Štefan, Buban Pavel, Capka Jozef, Čepka Pavel, Černák Michal, Cintula Matej, Drahoš Michal, Ferencák Franc, Gavael Michal, Grujbar Florian 14. kom., Havel Ján, Havlík Franc, Humes Jozef, Kadnar Matej, Kováčovský Jozef, Kovarik Ján, Krutý Franc, Lipka Ján, Lipka Štefan, Markuš Štefan, Martinčík Ján, Mateovič Martin, Mešťánek Gallus, Mrkva Jozef, Nadaský Imrich, Novák Štefan, Ohla Štefan, Ozábal Ján, Palsovič Teofil, Paulus Ján, Permanec Štefan, Pollák Martin, Rivola Frant., Salčák Juraj, Sator Július, Spevár Ludvik, Selecký Ján, Slavik Anton, Slobodník Ján, Tesarovič Štefan, Vanek Ambrozius, Vavra Imrich, Veselsky Ján, Viskup Štefan, Volar Ján, Wallner Frant., Čák Štefan. Mrtví : napdoručík Weidl Július zomrel vo Fiume, Brezina Jozef 1 komp., Brezina Jozef 2. komp., Gerula Štefan, Hlavina Jozef, Jurdák Gašpar, Šebík Gejza, Smolinský Ignác, Vanga Štefan.

Zo 71. spol. pešieho pluku trenčianskeho : Dr. Bajusz

Gábor poručík 11, Batusic Jankó nadporučík 1, Braun Karol res. kadét 15, Fischer Ferdinand res. poručík 1, Gruss Ferdinand poručík 14, Hergot Jozef nadporučík 10, Klein Pavel res. poručík 3, Kovalik Karol nadporučík 5, Leitner Adolf nadporučík 16, Majer Viktor res. poručík 1, Milcic Jankó nadporučík 16, Mocsáry Eugen kapitán 16, Nagy Nyiri Gejza nadporučík 4, Nöckerl Franc kapitán 3, Orosz Juraj nadporučík 12, Pfeifer Hugo res. zástavník 16, Reichbauer Gottlieb poručík 4, Schlesinger Lajoš res. poručík 2, Sojat Ján poručík 12, Stefanac Juraj poručík 7, Stettina Ernest kapitán 15, Studniczka res. kadét 1 †, Szelestey Ladislav kapitán 12, Adamek Jozef strážmajster 2 †, Adamek Peter 3, Adamovics Štefan 14, Ancsina Štefan 13, Augusztin Ondrej 16, Babjak Elek 11 †, Bacsa Jozef Karol 6, Bacsa Štefan 10, Bajza Jozef 8, Balaj Ondrej 13, Balázs Štefan 1, Balesó Vincenc 15, Balek Andrej 12, Bandik Karol 16, Banik Anton 12, Baranek Jozef 3. oddiel strojových pušiek, Barlaky Alojz jednor. odbr. 8, Bartek Karol 9, Bartos Jur 16, Batora Ján 5, Bebej Štefan 7, Bednár Michal 12, Beles Jozef 1, Belko Ján 16, Belkotyak Jozef 7, Beltyák Jozef 7, Benyák Jozef 7, Benyus Béla 12, Benyus Ladislav jednor. odbr. 12, Berta Andrej 16. †, Betinecz Ján 8, Bicsanek Franc 4, Bielak Jozef 3. †, Bielek Július 7, Birka Franc 12, Birlasz Aleúander 14, Bisztricsan Štefan 8, Birik Ján 13, Blaško Ondrej 11, Blaško Ondrej 11, Blaško Jozef 10, Blugyec Aleúander 7, Bobak Michal 15, Bogya Jozef 12, Böhm reserv. 4, Bolla reserv. 1, Bonk Ignác-Vendel 10, Borák Ondrej 7, Bosánszky Imrich 16, Brandisz Albert 15, Bratina Štefan 14, Brehovszky Franc 9, Brehovszky Jozef reserv. 9. †, Brezány Lajos 6, Brindza Ondrej 3, Brünesak Štefan 7, Brunczko Ján 15, Bubak Pável 15, Bubelka reserv. 4, Budasz-Zsmiska Ján 10, Bukovy 1, Burda Aleúander 15, Burda Pavel 15, Butora Štefan 16, Chabura Ján 2, Chachula Ján 10, Chalupa Rudolf 6, Chorváth Jur 12, Chorváth Jur 16, Chorváth Štefan 8. †, Chovanec J. Jozef 15, Chrapko Štefan 15, Chrastina Franc 15, Chreuses (?) Peter 4, Chorbák Domonik 16, Chuchut Štefan, Csahoj Ján 5, Csajka Ján 1, Csernik Jozef 16, Cservenán Ján 13.

Zo 71. spol. pešieho pluku trenčinskeho : Csicskan Franc 16, Csukan Michal 9, Csukan Michal 9, Csukan Michal 7, Csukan Štefan 9, Csutek Ján 6, Czubak Ján 7, Czanik Ondrej 16, Cziba Tomáš 10, Czingel Adam 15, Czinko Jozef 15, Czimrich Ondrej 6, Cziprich Pavel 10, Czubony-Bielecik Albert 8, Darula Jozef 10, Debnár Michal 16, Denko Jozef 16, Dezsodovnik Jozef 8, Doktor Ján 7, Dornicsek Ondrej 10, Drescher Móric 15, Drosesak Ján 7, Drozd Ján 8, Drveny Ján 8, Dubez Ladislav 7, Dudák Ján 6, Dudák Jozef 5, Dudák Julius 12, Dudkovics Jozef 6, Durdik Gábor 13, Durecz Michal 6, Dvoreczky Anton 8, Elek Jozef 16, Euler Jozef 8, Fabik Štefan 6, Fejes Jozef 4, Ferencsik Jur 14, Fidrik Pavel 15, Fisák Rudolf 12, Fischer Jozef 2, Fischer Žigmund 4, Folkmann Ján 15, Franek Michal 12, Fratrik Markus 13, Friedrich Raimund 6, Gabesó Justin 7, Gabniska Adam 10, Gabris Ladislav 14, Gabris-Vnuk Franc 6, Gajdocik Mikuláš 15, Galánek Pavel 16, Galko Mikuláš reserv. 2 †, Gapa Ignác 1, Garab Pavel 6, Gasparez Štefan 12, Gassay Jozef 13, Gergely Ján 16, Geczo Štefan 2, Geumanyan Pavel 15, Gireth Pavel 3, Glasel Jozef 7, Golony Jozef 9, Goldinyak Anton 14, Goller Ján 12, Gomola Pavel 16, Gondorek Aleúander 16, Gorilak Šimon 12, Gorilak Štefan 4, Grobaresek Karol 7, Greguska Ján 9, Grissák 1, Grosz Markus 14, Groszfeld 15 †, Grznár Jozef 12, Gyurana 1, Gyureso Štefan 4, Gyurian Venduš 15. †, Gyurina reserv. 1, Gyurik kaprál 1, Gyuris reserv. 1, Gyusko Vincenc 8, Haasz Lajoš jednor. dobr. 16, Hachran Ján 13, Hajdos Jozef, Halász August 10, Hanáček Ján 16, Hanak Štefan 5, Hanko Ondrej 16, Hanny Michal strážm. 14, Hantak Karol 8, Hantak Rudolf 7, Hanulik Viktor 2. †, Hasso 14, Hegyera Ignác 13, Hensch Aleúander 15, Hermadek dôst. sluha 1. †, Hipuma Michal 15, Hirschner Jur 12, Hlatky Štefan 10. †, Hlavács-Minarik Ernest 8, Hlavata Ondrej 13, Hloczky Štefan 9, Hmira Ondrej 10, Hniliczky Ján 7, Holy Ondrej 14, Holy Franc 8. †, Holly Gustáv strážm. 12, Holub Franc 7, Houlbek August 7, Horeczky Ondrej 8. †, Horeczky Jur 8, Hornak Ondrej 6, Hostak Ján 4, Hreska Ján 8. †.

(Pokračovanie nasleduje.)

Makulatura papier

(starých novin papier veľmi hodi sa k zaobaleniu bársjakých predmetov)
metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapešť, VII., Róza-u. 27.
Telefon József 83-72.

Oznamy prijíma administrácia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Bazilika zlato-kosa.

Ešte aj v hluku svetovej vojny podivenie spôsobí náš veľký obrázkový cenník, ktorý zdarma pošleme každému, kto nás o to na dopisničke požiada. V tomto každý najde presné opísanie dorábania svetochýrnej „Bazilika zlato-kosa“. Dorábanie tejto kosa je veľmi zaujímavé! V našom cenníku uvádzame aj viacej výborných hospodárskych nástrojov a iných zvláštného upotrebenia predmetov, ktoré jedine u nás sú k dostaniu. — S poštovou dobierkou zasielame:

1 kus revolvera s klincovou guľkou 7 mm. 5-30, 9 mm. 7-50, 12 mm. 8-50 kor.
1 „ „ s bezklincovou guľkou (Central) 7 mm. 6.—, 9 mm. 8.60, 12 mm. 9-20 kor.

Potrebné guľky ratame lacno.

Vlasystrihací stroj K 5.—. Z ebendreva križ s postriebrenou kovovou postavou k zaveseniu na stenu K 1.—. 1 podobný veľký stojací križ K 2-70. Postriebrená kovová svätenička na podiv pekná K 3-80. 1 liatý železný križ ku hrobu, ozdoba cintora 117 cm. vysoký K 8.—. 160 cm. vysoký K 16.—. Sbiereateľom objednávateľov našich kôs, po 80 kusoch zdarma dáme jeden revolver.

Jozef Mavosi a syn, Esztergom 15. Dodavateľ prim-skeho a hlavnokapitálskeho panstva. Ou 51 rokov jestvujúci veľký obchodný dom. Prosíme na každý pád žiadať si náš obrázkový cenník.

Tlačou Stephaneum uč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.